

Ihlamurda Hamidiye çeşmesi başında toplanan sucu arabaları

Suda da hile!..

Hamidiye suyuna terkos karıştırılıyor!

Bir sucu, hileyi ifşa ediyor! — Damacanelerin ağızlarındaki mühürlü kurşunların ve belediye kontrolünün gevşekliği — Minareyi çalan! — Beş parmak bir olamaz — Ayağa gelen mevzu..

Arabasına yüklediği cam ve galvaniz damacaneler içinde Hamidiye suyu satan adama, arabasını apartıman kapısı önünde durdurunca sordum:

— Boşaltacak kablari olmıyanlara damacana ile su bırakıyor musunuz?

«— Bırakıyorum! dedi. Bunun için damacana kirasi diye de bir şey istemem.»

— Suyun bedeli ne?

«— Altmış kuruş...»

— Kaç teneke su var o damacana içinde?

«— İki teneke...»

— Suyun Hamidiye suyu olduğu nereden belli?...

Arabacı dik dik yüzüme bakarak beni iknaa çalıştı:

«— Belediyenin kontrolundan geçiyor ve damacanelerin ağızları kurşunla mühürleniyor. İşte bak!»

Damacanelerin ağızlarını gösterdi, tele geçirilmiş mühürlü kurşunu da işaret ettikten sonra bir tanesini sırtladı, getirip içeriye bıraktı, altmış kuruşunu alarak gitti...

Yolda bir suç u ite konuşurken

Terkos mu, Hamidiye mi?

İçeriye girdim, damacananın başına geçtim, ağızındaki mühürlü kurşunu tetkik ettim: Bağlı olması lâzım gelen tel kopuk, mühürlü kurşun da meydana sallanıyor! Bu ne biçim belediye kontrolü?... Gayet haklı olarak şüphelendim. Sakın bu arabacı Hamidiye suyunu başka bir yere sattıktan sonra doldurduğu damacana bize Terkos suyu bırakmış olmasın?!...

Evdekilere damacananadan birer bardak su vererek Terkos'tan farklı bulmadıklarını öğrenmek istedim. Hepimiz içtik, hattâ o sırada gelen bir misafire de içirdik. Neticede suyu Terkosa çok yakın, Hamidiyeden ise çok uzak bulduğumuzda ittifak ettik... Hele damacana ağızında kontrol mühürü bulunmayışı, şüphelerimizi şu nokta üzerinde temerküz ettirmekten geri kalmadı:

Arabacı, Terkos suyunu bize Hamidiyedir diye yutturdu! Bereket versin ki belediye kontroluna ve murakabesine rağmen, şehirde türlü esnaf hileleriyle karşılaşmakta ve bizler de bu hilelere kendimizi alıştırmış bulunmaktayız. Bu itibarla asabiyyete kapılmaksızın, sükunetle işin sonunu bekledim...

İkinci damacana

Dört gün sonra damacanasını döğre gelen arabacı, boşalanın yerine dolu damacana bırakmak istediği zaman:

— Dur! dedim. Sen bundan evvelki damacananı bırakıp gittikten sonra tetkik ettim, ağızındaki mühürlü kurşunu telden ayrılmış vaziyette buldum. Galiba, sen, Hamidiye yerine bize Terkosu içirdin?

Başını iki tarafa salladı, Parmaklarını gere gere açtığı elini göğüsüne doğru uzattı, beş parmağın aynı boyda olmadığını söyleyerek ilâve etti:

«— Aramızda, aklınıza geldiği şekilde hileyi sapanlar da bulunabilir amma, ben o soydan adam değilim. Size bıraktığım damacananın kurşunu kazara telden ayrılmış olabilir. Fa-

kat bu defa size sağlamanı seçip bırakıyorum.»

Boşalan damacananı aldı; yerine dolusunu bıraktı, «Allah bereket versin!» temennileri arasında aldığı 60 kuruşu çantasına attı ve gitti...

O gün bu alışveriş, acele bir iş için evden çıktığım sırada kapı önünde cereyan ettiğinden, hemen içeriye girip damacananın mühürünü tetkik etmeğe vaktim müsait değildi. Sucunun insafına ve südüne terketmişim. Akşam eve geldim, mühürlü kurşuna baktım, yine birincisi gibi telinden ayrı vaziyette değil mi?

Uzatmıyayım, altmışar kuruştan 120 kuruş verdiğimiz iki damacana Terkosu, Hamidiye suyudur diye almış, kabul etmiş ve lıkr lıkr içmişiz... Asıl gücümüze gideni, evin bütün musluklarından şakır şakır Terkos suyu akıp dururken, damacana da bırakılan aynı suyu ayrıca satın almamız değil de, esnaf hilesinin suya kadar sırayet etmiş olmasıydı!

Hamidiye çeşmesine giderken

Gazeteciye mevzu, çok defa ayağıyla tipış tipış gelir... İşte bu Hamidiye suyu konusu da böyle oldu. Kapiya gelen sucunun boşalmış iki damacanasını fide ettikrin den sonra bizim foto muların Hamidiye suyu doldurdıkları Ihlamurdaki çeşme başına gitmek üzere yola çıktım. Çünkü mesele yalnız bir tek alıcı olarak beni değil, bütün Hamidiye suyu müşterilerini alâkadar etmektedir. Bakalım mahallinde yapacağım tetkiklerden ne netice hâsıl olacak...

Beşikteşta, Akaretler yokuşu başında Ihlamura doğru giden caddede yürürken damacanelerini doldurmuş bir arabalı sucuya rasladık.

— Dur bakalım, arabacı!

Atlarının diğirlerini çekerek, arabasını durdurdu:

«— Emriniz?»

— Emir değil, rica ediyorum. Müsaade et de şu damacana-

rın ağızındaki mühürleri tetkik edeyim.

«— Hay hay! diyerek arabasından yere atladı.

Su dolu damacanelerin ağızlarını birer birer gözden geçirdim, mühürlü kurşunları yokladım, tellerine baktım. Fakat öyle baştan savma mühürlenmiş ki kurşunlar, fazla sıkılmadığı için, teller kurşunun delikleri arasında kolaylıkla sıyrılıyor!

Arabacıya bunları birer birer göstererek sordum:

— Bu mühürler neden sağlam yapılmıyor? Sen doğru bir adam olabilirsin. Fakat bazılarının bu kurşunları telden sıyrıp Hamidiye suyunu müşterisinin kúpüne zoalattıktan sonra damacananı Terkosla doldurması, telleri tekrar bu kurşunun deliklerinden geçirecek Terkosu, Hamidiyedir diye bir başka müşteriye yutturmaları pekâlâ mümkündür.

Arabacının izahatı

Arabacı, bu sözlerimi dikkatle dinledikten sonra:

«— Tamam! dedi. Böyle yapanlar da var maalesef... Fakat bu sizin dediğiniz gibi, Hamidiyeyi boşaltmak ve o damacana Terkosu doldurmakla olmuyor.»

— Ya nasıl oluyor?

«— Arabacı bakıyor ki arabasında dört damacana Hamidiye suyu kalmış. Fakat öbür yanda da su vermesi lâzım gelen daha altı müşterisi var. Hemen arabasını bir umumi Terkos çeşmesine yanına çekiyor, iki damacananı bu Terkos çeşmesinden dolduruyor.»

— Peki, o arabacı, müşterisinin Terkos suyunu içiminden anlayacak diye korkmuyor mu?

«— Terkos suyu doldurdu damacananı olduğu gibi müşterisine bırakmaz ki... Yarıya kadar Terkos doldurduğu damacananın üstüne Hamidiye ilâve eder. Yarıya hem Hamidiye damacanasına da Terkos ilâve eder.»

(Arkası-6 ne sahifede)

Cemalettin BİLDİK

— Gâzel... O sucu arabasını nasıl oluyor da Terkos çeşmesine yanaştırıp oradan damacanaya su doldurabiliyor. Gören olur da hile yaptığını anlıyanlar ve belki de ihbar edenler bulunur diye çekinmiyor mu?

Arabacı:

«→ İlahî bayım! dedi. Mina-reyi çalan kılıfını hazırlar, sözü boş yere mi edilmiştir? O arabacı suç üstünde bile yakalansa cevabını hazırlamıştır.»

— Ne cevap verebilir?

«— Hayvanlara da Hamidiye suyu içirecek değilim ya... Onlara içireceğim suyu dolduruyorum.. der... Mesele kalmaz.»

Arabacının bu sözlerini, Terkos çeşmelerinden damacanalara alınan suyun Hamidiye diye müşterilere nasıl sürüldüğünü beğendiniz mi?

Fakat ben bununla da iktifa etmiyerek arabalı sucuların Hamidiye suyu aldıkları çeşme başına kadar giderek tetkikatıma devam ettim. Çeşme başında tesbit ettiğim aksaklıkları da yarın yazarım.

Cemaleddin BİLDİK

Kişisel Arşivlerde İstanbul Belleği
Taha Toros Arşivi

* 0 0 1 5 0 2 2 0 9 0 0 6 *